

Nr. 52 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/22/066075
Documentnummer: 492496
Datum: 16-06-2026 / verzonden: 16-06-2026
Onderwerp: Periodieke update over ontwikkelingen duurzame warmte
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): Nee

Geachte Raad,

Met deze driemaandelijke raadsinformatiebrief informeert het college u, conform amendement 381, over de voortgang van de kwartiermakersfase van het regionale warmtebedrijf WLR. Daarnaast informeert het college u met deze brief over de ontwikkelingen binnen het WarmtelinQ-project. De ontwikkelingen van het regionale warmtebedrijf en het WarmtelinQ-project vorderen volgens planning. De betaalbaarheid voor eindgebruikers van warmtenetten blijft echter wel onzeker en sterk afhankelijk van nog vorm te geven Rijksinstrumentarium. Het college blijft daarom actief inzetten op de lobby richting het Rijk.

Met deze raadsinformatiebrief wordt uitvoering gegeven aan en invulling gegeven aan Motie 371 betreffende de Betaalbaarheid van het Warmtenet, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december 2025 (agendapunt 9.4). Hiermee wordt motie 371 dan ook als afgedaan beschouwd.

Voortgang kwartiermakersfase Warmtebedrijf WLR (Amendement 381)

De zes deelnemende gemeenten werken momenteel gezamenlijk aan de uitwerking van de hoofdinfrastructuur van het regionale warmtesysteem. Dit onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de technische haalbaarheid en de bijbehorende kosten van deze infrastructuur. De hoofdinfrastructuur kan bepalend zijn voor de wijze waarop het warmtenet in de praktijk wordt gerealiseerd, zowel in ontwerp als in de fasering van de uitrol. De hoofdinfrastructuur is ook een van de investeringscomponenten (CAPEX) binnen de businesscase. Deze uitwerking draag daarmee direct bij aan het verbeteren en robuuster maken van de businesscase. Hiermee ontstaat meer zekerheid over de financiële haalbaarheid en de uiteindelijke tarieven voor inwoners.

Er hebben zich wijzigingen voorgedaan in de organisatie van de kwartiermakersfase. Per 30 april zijn de programmanagers uit het programma vertrokken. Per 1 juni is de nieuwe

kwartiermaker gestart. Het college verwacht dat hiermee de voortgang van de kwartiermakersfase zal versnellen en dat de komende periode verdere concretisering van het warmtebedrijf en de bijbehorende businesscase kan plaatsvinden. De kwartiermaker zal tijdens een eerstvolgend bestuurlijk overleg van het programma Warmte Leidse Regio (WLR) een plan van aanpak presenteren voor de periode tot aan de voorgenomen oprichting van het warmtebedrijf. In dit plan worden zowel de planning als de onderlinge taakverdeling tussen de gemeenten en de kwartiermaker nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

Tot slot werken de zes gemeenten gezamenlijk aan de voorbereiding van een brief aan lokale initiatieven op het gebied van warmte. Met deze brief worden deze initiatieven betrokken bij de laatste ontwikkelingen binnen het regionale warmtebedrijf en de samenhang met lokale plannen.

Voortgang vormgeving lobby voor betaalbaarheid warmtenetten (Motie 371)

Conform motie 371 zet het college, samen met de regiogemeenten en partners binnen Holland Rijnland, in op een gezamenlijke lobby richting het Rijk. Doel is het verkrijgen van structurele financiële ondersteuning voor publieke warmtenetten en het regionale warmtebedrijf, zodat betaalbaarheid voor inwoners en beheersbare risico's voor gemeenten geborgd blijven.

Deze lobby is gebaseerd op regionale uitwerkingen zoals de kavelstrategie, de clusteraanpak en de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA). Deze instrumenten onderbouwen de noodzaak van publieke sturing, schaalgrootte en Rijksbijdragen voor een haalbaar en betaalbaar warmtesysteem. Binnen Holland Rijnland wordt toegewerkt naar een regionaal verbonden warmtenet dat gebruikmaakt van duurzame bronnen en bijdraagt aan een robuust energiesysteem en het beperken van netcongestie. Het ORES / warmtesysteem WLR is integraal onderdeel van dit regionaal verbonden warmtenet. De gemeenten in de regio hebben afgesproken om het toekomstbeeld als kompas te gebruiken voor het uitwerken van de (boven)lokale plannen. De regio werkt intensief samen, omdat warmtebronnen, infrastructuur en investeringen gemeentegrenzen overstijgen en op regionale schaal efficiënter kunnen worden georganiseerd. Tegelijkertijd blijft sprake van een aanzienlijk financieringsvraagstuk, wat zonder Rijksbijdragen druk legt op de betaalbaarheid voor eindgebruikers. In dit kader werkt de regio samen met andere regio's, provincie en stakeholders op het gebied van lobby. Recent is een gezamenlijke lobbybrief opgesteld naar aanleiding van de uitkomsten van de MKBA. Deze brief is gedeeld met een brede groep stakeholders, waaronder regionale partners (Rijnland Energie, Holland Rijnland Wonen, Firan, Aardwarmte Rijnland (D4), Gasunie/WarmtelinQ en EBN), kennisorganisaties (PBL), energie-woordvoerders in de Tweede

Kamer, betrokken ministeries (KGG en VRO) en diverse brancheorganisaties en koepels zoals Stichting Warmtenetwerk, Warmtealliantie, NVDE, Energie Samen, VNG, NPLW, NP RES en IPO.

Naast de brief die verstuurd is op basis van de MKBA werken de gemeenten in de regio ook nog aan andere onderwerpen om de betaalbaarheid van warmtenetten te vergroten. De kavelstrategie geeft gemeenten de mogelijkheid om vooraf keuzes te maken over schaal, afbakening en organisatie van warmtekavels. Dit heeft directe invloed op de businesscase en de betaalbaarheid, omdat binnen een warmtekavel kosten worden gesocialiseerd en schaalkeuzes bepalend zijn voor de uiteindelijke tarieven.

Op dit moment ligt er een advies voor bij de minister over de inrichting van het financiële ondersteuningsinstrumentarium voor warmtenetten. In dit advies wordt een clusteraanpak voorgesteld, gericht op het verbeteren van de betaalbaarheid en haalbaarheid van warmtenetten. Deze aanpak gaat uit van het maken van wederzijdse afspraken en een langetermijnperspectief, waarmee schaalvoordelen beter kunnen worden benut. Onderdeel van de voorgestelde aanpak is het inzetten op concrete startprojecten ("vliegwielprojecten" in wijken) en gelijktijdige investeringen in hoofdinfrastructuur. Daarnaast wordt uitgegaan van de inzet van (Rijks)subsidies om de onrendabele top te dekken. Hiermee wordt beoogd op termijn te komen tot een kostenefficiënt en robuust regionaal warmtesysteem. De inzet op deze aanpak wordt momenteel actief ondersteund vanuit de regio, waarbij de lobby richting het Rijk in deze fase voornamelijk op ambtelijk niveau plaatsvindt.

Voor de zomer wordt een brief van de minister verwacht waarin richting wordt gegeven aan de wijze waarop subsidies voor warmtenetten in de toekomst worden vormgegeven. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre de voorgestelde clusteraanpak door het Rijk zal worden overgenomen.

Vanuit de kwartiermakersfase van het regionale warmtebedrijf Warmte Leidse Regio (WLR) zijn op dit moment nog geen separate lobbyactiviteiten ondernomen. De businesscase bevindt zich nog in ontwikkeling en is nog onvoldoende concreet om als zelfstandig warmtebedrijf gericht lobby te voeren. De gemeenten die deelnemen aan de kwartiermakersfase sluiten daarom aan bij de gezamenlijke lobby vanuit de RES-regio Holland Rijnland. Hiermee wordt geborgd dat de belangen van de regio en de betaalbaarheid voor inwoners in deze fase al nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht bij het Rijk.

Voortgang werkzaamheden WarmtelinQ

Binnen het WarmtelinQ-project, gericht op de aanleg van een regionaal warmtetransportsysteem, is recentelijk een knelpunt opgelost bij de geplande werkzaamheden

ter hoogte van HDD-boring 17. Voor deze werkzaamheden geldt op basis van de omgevingsvergunning (verleend op 25 juni 2024) de verplichting om voorafgaand archeologisch onderzoek uit te voeren.

De uitvoering van de werkzaamheden stond gepland om te starten in de week van 18 mei 2026. Op dat moment bleek dat het aanvullende archeologisch onderzoek op deze specifieke locatie nog niet volledig was afgerond, terwijl wel sprake is van een archeologische vindplaats. De oorzaak ligt in de planning van het project en de samenloop van werkzaamheden. Het bleek niet meer mogelijk om het aanvullende onderzoek tijdig af te ronden. Tegelijkertijd zou vertraging van de werkzaamheden aanzienlijke gevolgen hebben: circa €1 miljoen extra kosten per week en het risico dat het warmtenet niet tijdig in gebruik kan worden genomen. Hierdoor ontstond een spanningsveld tussen het naleven van de archeologische voorschriften enerzijds en het belang van voortgang van een essentieel duurzaamheidsproject anderzijds.

Op 12 mei 2026 heeft het college besloten om, gelet op deze uitzonderlijke situatie, af te zien van handhavend optreden ten aanzien van het ontbreken van aanvullend archeologisch onderzoek bij HDD-boring 17, tot een diepte van 5 meter onder NAP. Dit besluit is genomen na een zorgvuldige belangenafweging. Daarbij heeft het college onder meer meegewogen dat:

- het gaat om een relatief klein deel van een grotere archeologische vindplaats;
- op andere locaties binnen het projectgebied wel volledig archeologisch onderzoek plaatsvindt;
- strikte naleving in dit geval zou leiden tot onevenredige maatschappelijke en financiële gevolgen.

Tegelijkertijd zijn voorwaarden gesteld om de archeologische risico's te beperken, waaronder begeleiding door een senior archeoloog en het naleven van de meldplicht bij vondsten.

Met dit besluit heeft het college beoogd een evenwicht te vinden tussen zorgvuldige omgang met archeologische waarden en het borgen van de voortgang van de warmtetransitie.

Naar aanleiding van deze situatie en het genomen collegebesluit heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Gasunie en de gemeente Voorschoten. Dit overleg is als productief ervaren. Er zijn afspraken gemaakt om elkaar in het vervolg tijdiger en vollediger te informeren over plannen en risico's, zodat vergelijkbare situaties voorkomen worden.

Tijdelijk werkzaamheden WarmtelinQ in Voorschoten

- 25 juni 2024: verlening omgevingsvergunning voor aanleg warmtetransportleidingen

- 12 mei 2026: besluit college om af te zien van handhaving bij HDD-boring 17
- Week van 18 mei 2026: start eerste werkzaamheden bij HDD-boring 17

Daarnaast zal het college zich een moment organiseren waarop bewoners en geïnteresseerden de werkzaamheden kunnen bezichtigen. Het doel hiervan is om inwoners van Voorschoten een goed beeld te geven van wat WarmtelinQ inhoudt en hoe de aanleg van een warmtenet in de praktijk verloopt. Ook biedt dit de mogelijkheid om direct vragen te stellen aan betrokken partijen. De plannen hiervoor zijn op dit moment nog in ontwikkeling. Het college zal hierover ter zijner tijd nader communiceren.

Figuur 1: Situatie schets van de werkzaamheden in het landgoed tegenover Berbice. Op deze schets is de locatie van HDD boring 17 weergegeven.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

mw. drs. N. Stemerding,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.